خیلی سبز!

بر اساس سبک جدید امتحانات نهایی
نمره پذیرش دانشگاه
۲۰/۰۶
ویژه ارتقاء معدل

برگ امتحانی:

پایه: یازدهم کلاس: بیزنیس کلاس

دبیرستان: رشد تاریخ و موضوع امتحان: امتحان نهایی! امروز!

۱۳ - شکل قلب را بکشید و قسمت‌های مختلف آن را نام ببرید.

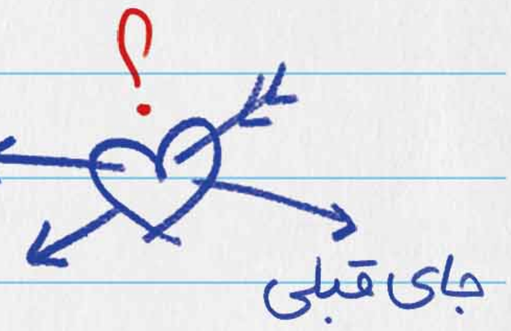

بانک نهایی

ویژه امتحان نهایی

امتحانات عربی ۲ انسانی با ۲۰ تمام میشه

حسین منصوری ← سید هادی هاشمی

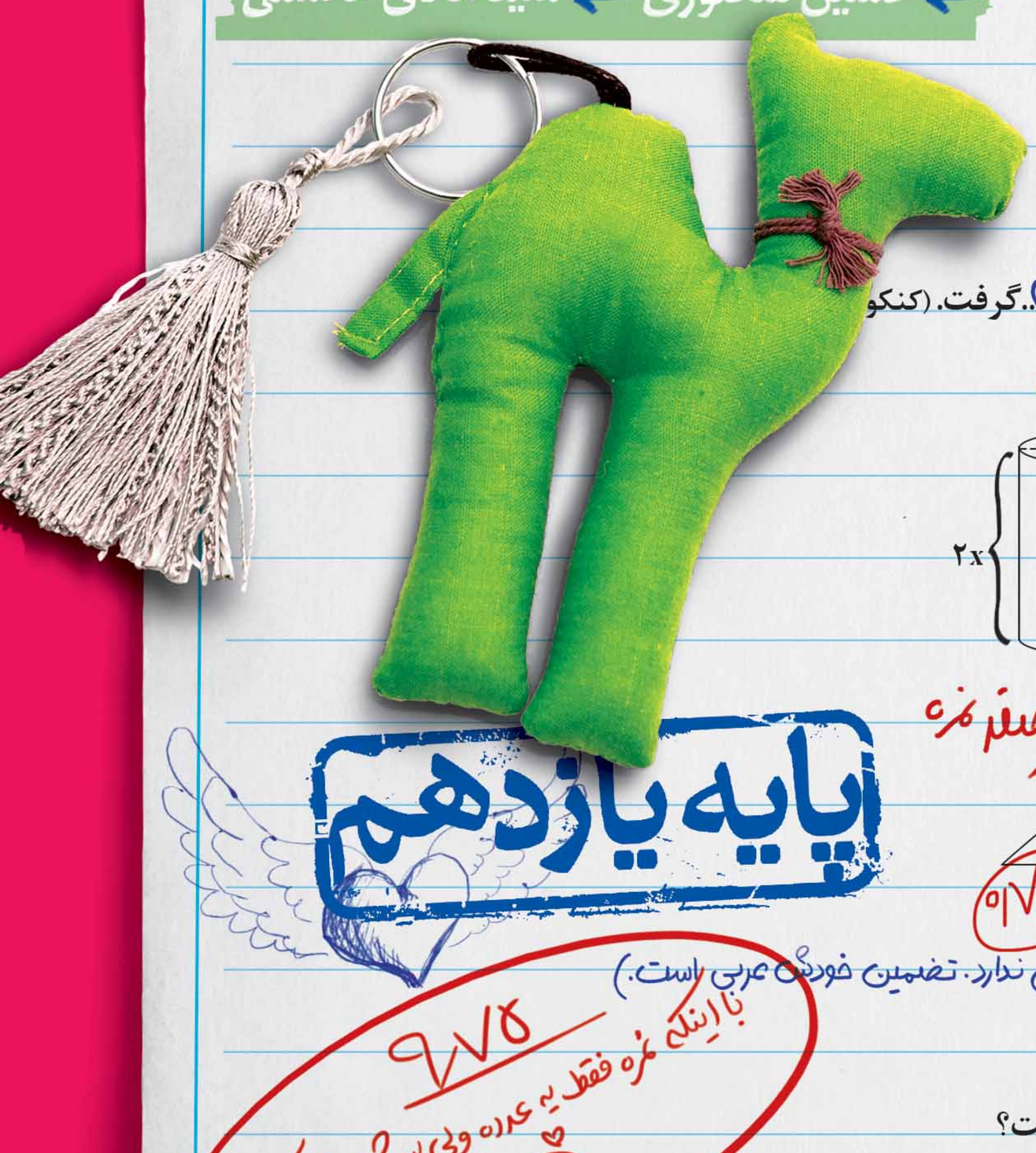

پایه یازدهم

۱۴ - با کلمات زیر جمله بسازید.

بابا - هواپیما - کیش - سفر - ساحل

#بابا-پول-ندارد ☹

۱۵ - نام سه دریاچه در ایران را بنویسید. ۳/۱

دریاچه خزر دریاچه قم دریاچه ارومیه (سابق)

۱۶ - بهرام که گور می گرفتی همه عمر دیدی که چگونه گور بهرام گرفت. (کنکو

۱- شهرام ۲- مهرام ۳- بهرام ۴- آرام ۳ نمره

۱۷ - استوانه روبرو گنجایش چه حجمی از آب را دارد؟

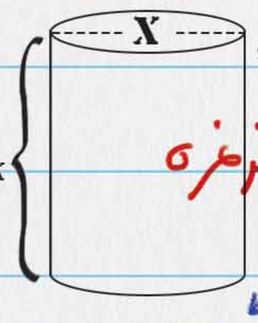

به نظر خودم حدود یک لیوان و نیم! ۰/ صفر نمره

۱۸ - با توجه به قضیه فیثاغورث X را بیابید.

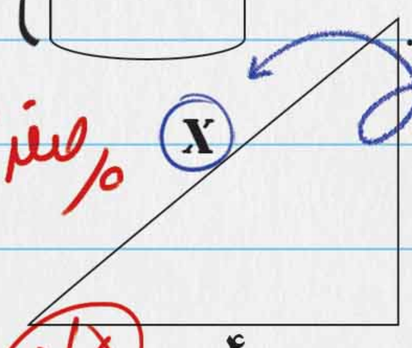

اینا هاش پیداش کردم اینجاست ۰/ صفر نمره

۰/۷۵

۱۹- معادل فارسی کلمات زیر را بنویسید.

۱- پیتزا (همون پیتزا) ۲- گارانتی تضمین (معادل ندارد. تضمین خودش عربی است.)

۲۰ - در مورد حافظ به سؤالات زیر جواب بدهید.

الف) لقب او چه بود؟ لسان الغیب ب) در چه قرنی درگذشت؟

هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد به عشق

نمره نمی گیری ولی آفرین؛ دمت گرم!

۷/۷۵ با اینکه نمره فقط یه عدده ولی بیشتر تلاش کن!

ارائه واژگان و متن درس به شیوه نوین
کامل‌ترین بانک سؤالات امتحانی با پاسخ تشریحی (۱۵۰۰ پرسش امتحانی تیپ‌بندی شده)
ارائه قواعد کاربردی همراه با مثال
امتحانات شبیه‌ساز نهایی با راهنمای تصحیح و ریزبارم‌بندی

+ نهایی خرداد ۱۴۰۳

مقدمهٔ مؤلّفان

سلام خدمت همهٔ دانش‌آموزای یازدهمی که قراره همراهان جدید ما در درس عربی باشن و به کمک هم برای امتحان نهایی عربی پایهٔ یازدهم آماده بشیم ...

بچه‌ها! از وقتی که قرار شد دروس پایهٔ یازدهم هم در نتیجهٔ کنکور دارای تأثیر قطعی بشه، ما به تکاپو افتادیم که خب ... چه کنیم که بهترین کمک برای عزیزان یازدهمی ما در درس شیرین عربی باشه ... خیلی فکر کردیم و مشورت کردیم و ... خلاصه تصمیم گرفتیم که یه کتاب کامل و همه چی تموم براتون آماده کنیم که همهٔ جوانب امتحان نهایی رو پوشش بده و بتونه شما رو برای کسب نمرهٔ کامل یعنی بیست آماده کنه. پس با توکل بر خدا کار رو آغاز کردیم و این کتاب پربار رو نوشتیم.

حالا بریم ببینیم این کتاب چه بخش‌هایی داره و چه‌جوری باید باهاش ارتباط بگیرین!

هر درس رو با قسمت «واژگان» شروع کردیم که همهٔ واژه‌های مهم درس رو با ترجمه و بیان نکات مهم و طلایی آوردیم. این واژگان رو به همون ترتیبی که در کتاب اومده آوردیم که شما بتونین خط‌به‌خط از روی کتاب درسی جلو برین و تموم واژه‌های مهم رو یک دور مرور کنین تازه نکات طلایی و دام‌های اون واژه رو هم یاد بگیرین. این نکات طلایی گاهی شامل نکات قواعدی اون کلمه هست که در درس‌های گذشته خوندید، گاهی شکل مفرد یا جمع اون کلمه است و گاهی هم مترادف و متضاد اون کلمه و گاهی هم دام‌هایی در مورد اون واژه که ممکنه یه تلهٔ بزرگ برای شما باشه و ما خواستیم پیشاپیش بهتون یاد بدیم.

بعد از بخش واژگان می‌رسیم به جملات مهم متن درس و تمرینات که این دفعه براتون ترجمه نکردیم بلکه سعی کردیم به صورت جای خالی، دوگزینه‌ای، ترجمهٔ غلط و ... بیاریم که هم جملات مهم متن درس و تمرینات رو ببینین هم با همکاری خودتون ترجمشون کنیم که همیشه یادتون بمونه!

قسمت بعدی هر درس هم سؤالات مربوط به ترجمهٔ واژگان و جملات مهم هست که تیپ‌های امتحان نهایی مربوط به اون درس رو براتون آوردیم. مطمئن باشین اگر همین سؤالات رو به طور کامل پاسخ بدین، نمرهٔ کامل این بخش توی امتحان نهایی رو شاخشه!!!

ترجمهٔ واژه در قالب جمله، نوشتن مترادف، متضاد، جمع و مفرد، ترجمهٔ دوگزینه‌ای، پرکردن جای خالی و اصلاح ترجمهٔ غلط بخش‌هایی از این قسمت مهم هستند.

اما قسمت بعدی هر درس که تدریس قواعد درس به همراه حل نمونه سؤالات از قواعد هست؛ نمونه سؤالاتی که عمدتاً از متن دروس قبلی آوردیم و سعی کردیم کم‌تر از متن همان درس در این قسمت استفاده کنیم، زیرا در سؤالات قواعد (که در ادامهٔ تدریس قواعد آمده) متن درس پوشش داده شده است. در بخش قواعد سعی کردیم همهٔ نکات امتحانی کتاب درسی رو بیان کنیم که بهترین نمرهٔ امتحان رو کسب کنید.

بعد از تدریس قواعد، نمونه سؤالات قواعدی هر درس اومده که این‌جا هم سعی شده تمام تیپ‌های امتحان عربی نهایی رو بیاریم که از همین الان با سبک امتحان نهایی آشنا بشین و خدای نکرده سر جلسهٔ امتحان نهایی براتون غریب نباشه.

در انتهای کتاب چند نمونه امتحان نوبت اول (نیم‌سال اول) و امتحان نوبت دوم و نهایی آوردیم که خیلی آماده بشین!

راستی پاسخ‌نامهٔ تشریحی همهٔ سؤالات کتاب رو هم آوردیم که تا اونا رو نخونین یادگیریتون کامل نمی‌شه!

در آماده‌سازی این کتاب عزیزان بسیاری به صورت مستقیم و غیرمستقیم نقش داشتن که جا داره از تک‌تکشون تشکر کنیم؛ خانواده‌های عزیزمون که اگر همراهی اون‌ها نبود ما حالاحالاها نمی‌تونستیم تألیف رو تموم کنیم. همکاران محترم انتشارات وزین خیلی‌سبز که جز با یاری و مساعدت‌هاشون کار به این خوبی انجام نمی‌شد خصوصاً آقای احمد علی‌نژاد و خانم مهین افشار که لحظه‌به‌لحظه همراهمون بودن و با نظرات کارشناسانه این کتاب رو به نتیجه رسوندن! همین‌طور همکاران محترم و اساتید زبان عربی که در ویراستاری این کتاب خیلی زحمت‌کشیدن خصوصاً خانم سمانه ریحانی، خانم زهرا خردمند و خانم منیژه خسروی. همین‌طور سایر همکاران محترم واحدهای فنی، تولید، فروش، روابط عمومی و ... انتشارات خیلی‌سبز که در تکمیل این کتاب نقششون بسیار مهم و ستودنیه.

در پایان از همهٔ همکاران گرامی و معلمان دلسوز درس عربی و دانش‌آموزان باسواد و دقیق خواستاریم هر پیشنهاد یا انتقادی در جهت ارتقای کتاب دارن از طریق ایمیل Hashemi.hadi2000@gmail.com با ما در میون بگذارن.

حسین منصوری ـ سید هادی هاشمی

فهرست مطالب

درس اول: مواعظ قيّمة

صفحه

- بخش اوّل: واژگان و ترجمه ۵
- بخش دوم: سؤالات واژگان و ترجمه ۹
- بخش سوم: قواعد درس ــ اسم تفضیل، اسم مکان ۱۲
- بخش چهارم: سؤالات قواعد ۱۴

درس دوم: صناعة التّلميع في الأدب الفارسيّ

- بخش اوّل: واژگان و ترجمه ۱۷
- بخش دوم: سؤالات واژگان و ترجمه ۲۰
- بخش سوم: قواعد درس ــ اسم فاعل و اسم مفعول و اسم مبالغه ... ۲۲
- بخش چهارم: سؤالات قواعد ۲۴

درس سوم: عجائب المخلوقات

- بخش اوّل: واژگان و ترجمه ۲۶
- بخش دوم: سؤالات واژگان و ترجمه ۲۹
- بخش سوم: قواعد درس ــ اسلوب (ساختار) شرط ۳۱
- بخش چهارم: سؤالات قواعد ۳۳

درس چهارم: تأثير اللّغة الفارسيّة على اللّغة العربيّة

- بخش اوّل: واژگان و ترجمه ۳۶
- بخش دوم: سؤالات واژگان و ترجمه ۳۹
- بخش سوم: قواعد درس ــ معرفه و نکره ــ ترجمهٔ فعل مضارع (۱) .. ۴۲
- بخش چهارم: سؤالات قواعد ۴۵

درس پنجم: الصّدق

- بخش اوّل: واژگان و ترجمه ۴۸
- بخش دوم: سؤالات واژگان و ترجمه ۵۱
- بخش سوم: قواعد درس ــ جملهٔ بعد از نکره (جملهٔ وصفی) ۵۳
- بخش چهارم: سؤالات قواعد ۵۴

درس ششم: ارحموا ثلاثاً

صفحه

- بخش اوّل: واژگان و ترجمه ۵۶
- بخش دوم: سؤالات واژگان و ترجمه ۵۹
- بخش سوم: قواعد درس ــ ترجمهٔ فعل مضارع (۲) ۶۱
- بخش چهارم: سؤالات قواعد ۶۳

درس هفتم: لا تقنطوا

- بخش اوّل: واژگان و ترجمه ۶۵
- بخش دوم: سؤالات واژگان و ترجمه ۶۸
- بخش سوم: قواعد درس ــ معانی افعال ناقصه ۷۰
- بخش چهارم: سؤالات قواعد ۷۲

- پاسخ‌های تشریحی کتاب ۷۴

ضمیمه: امتحانات شبیه‌ساز نهایی

- امتحان (۱) ــ نوبت اول (میان‌سال) ۹۲
- امتحان (۲) ــ نوبت اول (میان‌سال) ۹۴
- امتحان (۳) ــ نوبت دوم ۹۶
- امتحان (۴) ــ نوبت دوم ــ خرداد ۱۴۰۲ (صبح) با تغییر ۹۸
- امتحان (۵) ــ نوبت دوم ــ خرداد ۱۴۰۲ (عصر) با تغییر ۱۰۱
- امتحان (۶) ــ نوبت دوم ــ خرداد ۱۴۰۲ (غایبین) با تغییر ۱۰۳
- امتحان (۷) ــ نوبت دوم ــ نهایی خرداد ۱۴۰۳ ..... ۱۰۶
- پاسخ امتحانات همراه با ریز بارم‌بندی ۱۰۸

الدَّرسُ الأوَّلُ ۱

مَواعِظُ قَيِّمَةٌ

اِسمُ التَّفضيلِ وَ اسمُ المَكانِ

بخش اوّل: واژگان و ترجمه

واژگان

کلمه / ترکیب	ترجمه	توضیح
خَيرٌ مِنْ	بهتر از	«خَیر» و «شَرّ» اگر همراه با «مِن» بیاید، قطعاً اسم تفضیل است.
الخَير	خوبی	«خَیر» و «شَرّ» اگر «ال» بگیرد، عمراً اسم تفضیل نیست.
مَواعِظُ	پندها	جمع مکسّر؛ **مفرد:** مَوعِظَة
قَيِّمَة	ارزشمند	**دام:** قِيمَة: ارزش
يُحِبُّ	دوست دارد	فعل ثلاثی مزید باب إفعال
الآباء	پدران	جمع مکسّر؛ **مفرد:** الأَب
الأُمَّهات	مادران	جمع مکسّر؛ **مفرد:** الأُمّ
أحْسَن	بهترین، بهتر	اسم تفضیل
يُرشِدونَ	راهنمایی می‌کنند	فعل ثلاثی مزید باب إفعال
تَعَلُّم	یادگیری	مصدر ثلاثی مزید باب تَفَعُّل، **دام:** تَعليم: یاددادن
الفُنون	هنرها، مهارت‌ها	جمع مکسّر؛ **مفرد:** الفَنّ
الإبتِعاد	دوری‌کردن	مصدر ثلاثی مزید باب اِفتِعال
الأراذِل	فرومایگان	اسم تفضیل؛ جمع مکسّر؛ **مفرد:** الأرذَل
التَّقَرُّب	نزدیکی	مصدر ثلاثی مزید باب تَفَعُّل
الأفاضِل	شایستگان	اسم تفضیل؛ جمع مکسّر؛ **مفرد:** الأفضَل
الإهتِمام	توجه	مصدر ثلاثی مزید باب اِفتِعال
الرِّياضَة	ورزش	**دام:** الرّياضيّ: ورزش‌کار
مُطالَعَة	مطالعه‌کردن	مصدر ثلاثی مزید باب مُفاعَلَة
الإقتِصاد	میانه‌روی	مصدر ثلاثی مزید باب اِفتِعال
استِهلاك	مصرف‌کردن	مصدر ثلاثی مزید باب اِفتِعال

کلمه / ترکیب	ترجمه	توضیح
الكَهرَباء	برق	**دام:** گاهی در فارسی به آن «کَهرُبا» گفته می‌شود که نادرست است.
حُسن التَّغذِيَة	تغذیهٔ خوب	—
نَرَى	می‌بینیم	فعل ثلاثی مجرّد صیغهٔ متکلّم مع الغَیر
يُقَدِّمُ	تقدیم می‌کند	فعل مضارع؛ ثلاثی مزید باب تَفعیل
نَموذَج	نمونه، الگو	**جمع:** نَماذِج
تَربَوِيٌّ، تَربَوِيّة	تربیتی	—
لِيَهتَدِيَ	تا هدایت شود	فعل مضارع؛ ثلاثی مزید باب اِفتِعال
الشَّباب	جوانان	جمع مکسّر؛ **مفرد:** الشّاب
بُنَيَّ	پسرکم	**دام:** بُنَيَّتي: دخترکم
أقِمْ	به پا دار، انجام بده	فعل امر؛ ثلاثی مزید باب إفعال؛ **ریشه:** قوم
وَ أمُرْ	و دستور بده، و امر کن	فعل امر؛ ثلاثی مجرّد؛ **ریشه:** أمر؛ **متضادّ:** اِنهَ
وَ انهَ	و باز دار، و نهی کن	فعل امر؛ ثلاثی مجرّد؛ **ریشه:** نهي؛ **متضادّ:** وَامُر
المُنكَر	ناشایست	**متضادّ:** المَعروف
أصابَكَ	به تو رسید	فعل ماضی؛ ثلاثی مزید باب إفعال
عَزمِ الأُمور	کارهای مهم	—
لا تُصَعِّر خَدَّكَ	با تکبّر رویت را برنگردان	فعل نهی؛ ثلاثی مزید باب تَفعیل
خَدّ	گونه، چهره	—
لا تَمشِ	راه نرو	فعل نهی؛ ثلاثی مجرّد؛ **ریشه:** مشي

کلمه/ترکیب	ترجمه	توضیح
مَرَحاً	شادمانه و با ناز و خودپسندی	—
لا يُحِبُّ	دوست ندارد	فعل مضارع منفی؛ ثلاثی مزید باب إفعال
مُختال	خودپسند	—
فَخور	فخرفروش	—
اقصِد	میانه‌روی کن	فعل امر؛ ثلاثی مجرّد
مَشي	روش، راه‌رفتن	—
أُغضُض	کم کن، پایین بیاور	فعل امر؛ ثلاثی مجرّد
أنكَرَ	زشت‌تر، زشت‌ترین	اسم تفضیل
الأصوات	صداها	جمع مکسّر؛ **مفرد:** الصَوت
الحَمير	خَرها	جمع مکسّر؛ **مفرد:** الحِمار
يُحافِظُ	مراقبت می‌کند	فعل مضارع؛ ثلاثی مزید باب مُفاعَلَة
عَلَينا أن	ما باید، بر ما واجب است	اگر «عَلی + اسم یا ضمیر» ابتدای جمله بیاید معنای «باید» دارد.
ناهينَ	نهی‌کنندگان	جمع مذکّر سالم
المَشاكِل	مشکلات	جمع مکسّر؛ **مفرد:** المُشكِل
الشَّدائِد	سختی‌ها	جمع مکسّر؛ **مفرد:** الشَديد
فَإنَّ	زیرا	—
أن نَتَواضَعَ	که تواضع کنیم	فعل ثلاثی مزید باب تَفاعُل، **متضادّ:** أن نتَكَبَّر
أمامَ	مقابل	**متضادّ:** خَلفَ، وَراءَ
أساتِذَة	استادان	جمع مکسّر؛ **مفرد:** أُستاذ
أصدِقاء	دوستان	جمع مکسّر؛ **مفرد:** صَديق
جيران	همسایگان	جمع مکسّر؛ **مفرد:** جار
أقرِباء	نزدیکان	جمع مکسّر؛ **مفرد:** قَريب
تَعمُرُ	عمر می‌کند، ماندگار می‌شود	—
الجَبّار	ستمکار زورمند	—
مُعجَبٌ بِنَفسِهِ	خودپسند	إعجابٌ بالنفس: خودپسندی
إذَن	بنابراین	—
الآخَرينَ	دیگران	اسم تفضیل؛ **دام:** الآخِرين: آیندگان
قَد شَبَّهَ	تشبیه کرده است	فعل ثلاثی مزید باب تَفعیل
أغلَىٰ	گران‌تر، گران‌ترین	اسم تفضیل ← **متضادّ:** أرخَص

کلمه/ترکیب	ترجمه	توضیح
سُئِلَ	پرسیده شد	فعل ماضی مجهول
السَّكينة	آرامش	**مترادف:** الهُدوء
ذوالوَجْهَين	دورو	اصطلاح
أهْدىٰ	هدیه کرد	فعل ثلاثی مزید باب إفْعال
غَلَبَتْ	چیره شد	—
البَهائم	چهارپایان	**مفرد:** البَهيمَة
مَلْعَب	ورزشگاه	اسم مکان ← **جمع:** مَلاعِب
مَطْعَم	رستوران	اسم مکان ← **جمع:** مَطاعِم
مَصْنَع	کارخانه	اسم مکان ← **جمع:** مَصانِع
مَطْبَخ	آشپزخانه	اسم مکان ← **جمع:** مَطابِخ
مَوْقِف	ایستگاه	اسم مکان ← **جمع:** مَواقِف
مَكتَبَة	کتابخانه	اسم مکان ← **جمع:** مَكاتِب
مَطبَعَة	چاپخانه	اسم مکان ← **جمع:** مَطابِع
جادِلْ	بحث کن	فعل امر؛ ثلاثی مزید باب مُفاعَلَة
ضَلَّ	گمراه شد	فعل ثلاثی مجرّد ← **حروف اصلی:** ضلل
أبقىٰ	ماندگارتر، ماندگارترین	اسم تفضیل ← **متضادّ:** أفْنىٰ
حَيَّ	بشتاب	—
الرِّجْل	پا	—
سُوق	بازار	**جمع:** أسْواق
بائِع	فروشنده	اسم فاعل از ثلاثی مجرّد
مَرْحباً بِك	خوش آمدید	—
سِعر	قیمت	**جمع:** أسْعار
أرْخَص	ارزان‌تر، ارزان‌ترین	**متضادّ:** أغْلىٰ
أبيَض	سفید	رنگ‌های بر وزن «أفْعَل» اسم تفضیل نیستند.
أسْوَد	مشکی	رنگ‌های بر وزن «أفْعَل» اسم تفضیل نیستند.
أزرَق	آبی	رنگ‌های بر وزن «أفْعَل» اسم تفضیل نیستند.
أحْمَر	قرمز	رنگ‌های بر وزن «أفْعَل» اسم تفضیل نیستند.
أصْفَر	زرد	رنگ‌های بر وزن «أفْعَل» اسم تفضیل نیستند.
بنفسجيّ	بنفش	—
الفَساتين	لباس‌های زنانه	جمع مکسّر ← **مفرد:** الفُستان
حَسَبَ	طبق، برحسب	—
النَّوعيّات	جنس‌ها	جمع مؤنّث سالم ← **مفرد:** النّوعيَّة

کلمه / ترکیب	ترجمه	توضیح
السَّراویل	شلوارها	**مفرد:** السِروال
مَتْجَر	مغازه	اسم مکان ← **جمع:** مَتاجِر
زَمیل	همکار، همکلاسی	**جمع:** زُمَلاء
صارَ	شد، گشت	**مترادف:** أصْبَحَ
التَّخفیف	تخفیف	مصدر ثلاثی مزید باب تَفعیل
المُستَبِدّ	خودرأی	—
یُستَخْدَمُ	به کار گرفته می‌شود	فعل مضارع مجهول
الرُّکوب	سواری	—
مَیِّز	جدا و سوا کن	فعل امر؛ ثلاثی مزید باب تَفعیل
أن یَسُبَّ	که دشنام دهد	فعل مضارع؛ ثلاثی مجرد؛ حروف اصلی «سبب»
کانَ سَبَّ	دشنام داده بود	فعل ماضی بعید
مَهلاً	آرام باش	—
دَعْ	رها کن	فعل امر؛ ثلاثی مجرّد؛ حروف اصلی «ودع»
شاتِم	دشنامگو	—
مُهان	خوارشده	—
تُرْضي	راضی می‌کنی	در اصل «تُرْضِي» بوده است؛ ثلاثی مزید باب إفعال
تُسخِطُ	خشمگین می‌کنی	فعل مضارع؛ ثلاثی مزید باب إفعال
تُعاقِب	کیفر می‌دهی	فعل مضارع؛ ثلاثی مزید باب مُفاعَلَة
ما أرْضیٰ	خشنود نکرد	فعل ماضی منفی؛ ثلاثی مزید باب إفعال
لا أسْخَطَ	خشمگین نکرد	فعل ماضی منفی؛ ثلاثی مزید باب إفعال
الصَّمْت	سکوت	مترادف: السکوت، **متضادّ:** التکلّم
لا عُوقِبَ	کیفر نشد	فعل ماضی مجهول؛ ثلاثی مزید باب مُفاعَلَة
رُبَّ	چه‌بسا	**مترادف:** لَعَلَّ، عَسیٰ
أبْلَغ	رساتر، رساترین	اسم تفضیل

کلمه / ترکیب	ترجمه	توضیح
ساءَ	بد شد	**متضادّ:** حَسُنَ
عَذَّبَ	عذاب داد، شکنجه کرد	فعل ثلاثی مزید باب تَفعیل
حَسَّنْتَ	نیکو گردانیدی	فعل ثلاثی مزید باب تَفعیل
خُلْق	خوی، اخلاق	**جمع:** أخلاق
أثْقَل	سنگین‌تر، سنگین‌ترین	اسم تفضیل ← **متضادّ:** أخَفّ
المیزان	ترازو، ترازوی اعمال	**جمع:** المَوازین
أحْسِنْ	نیکی کن	فعل امر؛ ثلاثی مزید باب إفعال
لا تَقْتَرِبوا	نزدیک نشوید	فعل نهی؛ ثلاثی مزید باب اِفتِعال
سَینکَسِرُ	شکسته خواهد شد	فعل مستقبل؛ ثلاثی مزید باب اِنفِعال
اِستِغفار	آمرزش‌خواستن	مصدر ثلاثی مزید باب اِستِفعال
تَعَلَّمْ	یاد بگیر	فعل امر؛ ثلاثی مزید باب تَفَعُّل
تبادَلْتُم	عوض کردید	فعل ثلاثی مزید باب تَفاعُل
عَلِّمْ	یاد بده	فعل امر؛ ثلاثی مزید باب تَفعیل
لا یُکَلِّفُ	تکلیف نمی‌دهد	فعل مضارع منفی (نفی)؛ ثلاثی مزید باب تَفعیل
وُسْع	توانایی	**مترادف:** طاقَة
أعْبَد	بنده‌ترین	اسم تفضیل
أقامَ	برپا کرد	فعل ماضی؛ ثلاثی مزید باب إفعال
الفَرائِض	واجبات	جمع مکسّر؛ **مفرد:** «الفَریضَة»
عَداوَة	دشمنی	**متضادّ:** صَداقَة، خُلَّة، **دام:** أعداء، عِدیٰ: دشمنان
العامِل	کارگر	**جمع مکسّر:** العُمّال
تَمَّمَ	تمام کرد، پایان داد	فعل ماضی؛ ثلاثی مزید باب تَفعیل
یَشتَغِلُ	کار می‌کند	فعل مضارع؛ ثلاثی مزید باب اِفتِعال
ثَقافیَّة	فرهنگی	—

کاربامتن

	متن	فعالیت	ترجمه
۱	خیرٌ مِنَ الخَیرِ فاعِلُه.	اِنتَخِب ←	☐ ۱) بهتر از خوبی، انجام‌دهندهٔ آن است. ☐ ۲) بهتر از بهتر، انجام کار خیر است.
۲	لِذلِكَ یُرشِدونَهُم دائماً إلَی الصِّفاتِ الطَّیِّبَةِ وَ الإبتِعادِ عَنِ الأراذِلِ وَ التَّقَرُّبِ إلَی الأفاضِلِ.	کَمِّل ←	به آن دلیل ایشان را ..... به صفات پاکیزه و دوری از ..... و نزدیکی به ..... راهنمایی می‌کنند.
۳	نحنُ نَهتَمُّ بِالرِّیاضَةِ وَ الإقتِصادِ فِي استِهلاكِ الماءِ وَ الکَهرَباءِ.	کَمِّل ←	ما نسبت به ..... و ..... در ..... آب و ..... توجه می‌کنیم.
۴	هذا نَموذَجٌ تَربَویٌّ لِیَهتَدِيَ بِهِ کُلُّ الشَّبابِ.	صَحِّح (۴)[1] ←	این، نمونه‌ای از تربیتی است که بیشتر جوانان را هدایت می‌کند.

۱- «صَحِّح (۴)» به این معنی است که در ترجمه ۴ خطا وجود دارد و باید اصلاح نمود. «ص أم خ» به این معنی است که مشخص شود عبارت مذکور از نظر مفهومی صحیح است یا خطا.

	متن	فعالیت	ترجمه
۵	﴿يا بُنَيَّ أقِمِ الصَّلاةَ وَ أمُر بِالمَعروفِ وَ انهَ عَنِ المُنكَرِ وَ اصبِر عَلَى ما أصابَكَ﴾	کَمّل←	ای ..... نماز را به پا دار و به معروف ..... و از منکر ..... و بر ..... شکیبایی کن!
۶	﴿وَ اقصِد في مَشيِكَ وَ اغضُض مِن صَوتِكَ﴾	کَمّل←	و در ..... اعتدال داشته باش و صدایت را ..... .
۷	﴿إنَّ أنكَرَ الأصواتِ لَصَوتُ الحَمير﴾	اِنتَخِب←	☐ ۱) زیرا صدای خر از زشت‌ترین صداهاست. ☐ ۲) قطعاً زشت‌ترین صداها صدای خران است.
۸	عَلَينا أن نَكونَ مُشتاقينَ إلَى الأعمالِ الصّالِحَةِ وَ ناهينَ عَنِ المُنكَرِ وَ صابِرينَ عَلَى المَشاكِلِ وَ الشَّدائِدِ.	کَمّل←	ما ..... به کارهای شایسته ..... باشیم و از ..... منکر بوده و در برابر مشکلات و ..... صبور باشیم.
۹	وَ عَلَينا أن نَتَواضَعَ أمامَ أساتِذَتِنا وَ أصدِقائِنا وَ زُمَلائِنا وَ جيرانِنا وَ أقرِبائِنا.	صَحِّح (۳)←	و ما باید در برابر استادمان و دوستان و همکلاسی‌ها و همکاران و عزیزانمان تواضع کنیم.
۱۰	الحِكمَةُ تَعمُرُ في قَلبِ المُتَواضِعِ وَ لا تَعمُرُ في قَلبِ المُتَكَبِّرِ الجَبّارِ.	اِنتَخِب←	☐ ۱) حکمت در قلب دارای تواضع رشد می‌کند، نه در قلب خودبزرگ‌بین و زورگو! ☐ ۲) حکمت در قلب انسان متواضع ماندگار می‌شود و در قلب انسان متکبر زورگو باقی نمی‌مانَد!
۱۱	فَقَد شَبَّهَ اللّهُ كَلامَ مَن يَرفَعُ صَوتَهُ دونَ دَليلٍ مَنطقيٍّ بِصَوتِ الحِمارِ.	کَمّل←	پس خداوند، سخن کسی را که بدون دلیلی منطقی صدایش را ..... به صدای ..... تشبیه کرده است.
	سایر جملات مهم درس		
۱۲	جَبَلُ دَماوَند أعلَى جِبالِ إيران.	صَحِّح (۲)←	کوه دماوند از کوه‌های بلند ایران است.
۱۳	إذا مَلَكَ الأراذِلُ هَلَكَ الأفاضِلُ.	کَمّل←	هرگاه ..... به حکومت رسند ..... هلاک می‌گردند.
۱۴	سُئِلَ رَسول اللّهِ ﷺ: مَن أحَبُّ النّاسِ إلى اللّه؟ قالَ: أنفَعُ النّاسِ لِلنّاس.	صَحِّح (۵)←	پیامبر خدا ﷺ پرسید: چه کسی مردم را نزد خداوند دوست دارد؟ گفتند: مردمی که به مردم دیگر نفع برسانند.
۱۵	أحسَنُ زينَةِ الرَّجُلِ السَّكينَةُ مَعَ إيمان.	اِنتَخِب←	☐ ۱) نیکوترین زینت مرد، آرامش همراه با ایمان است. ☐ ۲) زینت نیکو برای مرد، آرامش‌داشتن مؤمن است.
۱۶	خَيرٌ مِنَ الخَيرِ فاعِلُه و أجمَلُ مِنَ الجَميلِ قائِلُه.	کَمّل←	بهتر از کار خوب ..... است و ..... از زیبا ..... است.
۱۷	شَرُّ النّاسِ مَن لا يَعتَقِدُ الأمانَةَ وَ لا يَجتَنِبُ الخيانَةَ.	کَمّل←	بدترین مردم کسی است که ..... نباشد و از خیانت ..... .
۱۸	خَيرُ الأمورِ أوسَطُها.	کَمّل←	برترین کارها ..... آن‌هاست.
۱۹	﴿رَبَّنا آمَنّا فَاغفِر لَنا وَ ارحَمنا وَ أنتَ خَيرُ الرّاحمين﴾	اِنتَخِب←	پروردگارا ایمان آوردیم، پس ..... ☐ ۱) ما را بیامرز و بر ما رحم کن در حالی که تو بهترین رحم‌کنندگانی! ☐ ۲) عذر ما را بپذیر و ما را ببخش حال آن‌که تو بهترین بخشایشگری!
۲۰	﴿لَيلَةُ القَدرِ خَيرٌ مِن ألفِ شَهرٍ﴾	کَمّل←	شب قدر از .....، ..... است.
۲۱	شَرُّ النّاسِ ذو الوَجهَين.	کَمّل←	بدترین مردم ..... .
۲۲	خَيرُ إخوانِكُم مَن أهدى إلَيكُم عُيوبَكُم.	کَمّل←	بهترین ..... کسی است که عیب‌های شما را به شما ..... .
۲۳	مَن غَلَبَت شَهوَتُهُ عَقلَهُ فَهُوَ شَرٌّ مِنَ البَهائِم.	صَحِّح (۳)←	هر کسی که شهوتش مغلوب عقلش شود او بدتر از گیاهان است.
۲۴	﴿وَ جادِلهُم بِالّتي هِيَ أحسَنُ إنَّ رَبَّكَ هُوَ أعلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبيلِه﴾	کَمّل←	و به شیوه‌ای که ..... است با آن‌ها بحث کن، زیرا پروردگارت به کسی که از راهش گمراه شد، ..... است.
۲۵	كانَت مَكتَبَةُ «جُندي سابور» في خوزستان أكبَرَ مَكتَبَةٍ في العالَمِ القَديم.	اِنتَخِب←	..... جندی‌شاپور در خوزستان ..... در جهان قدیم است. ☐ ۱) دانشگاه ـ برترین دانشگاه ☐ ۲) کتابخانه ـ بزرگ‌ترین کتابخانه
۲۶	كَم سِعرُ هذَا القَميصِ الرِّجالِيّ؟ سِتّونَ ألف تومان.	صَحِّح (۳)←	قیمت‌های این پیراهن‌های مردانه چند است؟ نود هزار تومان!
۲۷	أريدُ أرخَصَ مِن هذا. هذِهِ الأسعارُ غالِيَةٌ.	اِنتَخِب←	☐ ۱) ارزان‌تر از این می‌خواهم. این قیمت‌ها گران‌اند. ☐ ۲) گران‌تر از این می‌خواهم. این قیمت‌ها ارزان‌اند.
۲۸	أبيَضُ وَ أسوَدُ وَ أزرَقُ وَ أحمَرُ وَ أصفَرُ وَ بَنَفسَجيٌّ.	کَمّل←	سفید و ..... و ..... و قرمز و زرد و ..... .

	متن	فعالیت	ترجمه
۲۹	ذَلِكَ مَتجَرُ زميلي، لَهُ سَراويلُ أفضَلُ.	صَحِّح (۲) ←	آن مغازهٔ دوستم است او لباس‌های بهتری دارد.
۳۰	صارَ المَبلَغُ مئَتَينِ وَ ثَلاثينَ ألفَ تومان. أعطيني بَعدَ التَّخفيضِ مِئَتَينِ وَ عِشرينَ ألفاً.	اِنتَخِب ←	مبلغ ..... هزار تومان شد؛ پس از ..... دویست و بیست هزار به من بده. ☐ ۱) دویست و سی ـ تخفیف ☐ ۲) سیصد و بیست ـ حراجی
۳۱	الحمارُ هو المُستَبِدُّ الّذي لا يَرَى لِأحَدٍ عَلَيهِ حَقّاً.	ص أم خ ←	
۳۲	المُختالُ حَيَوانٌ يُستَخدَمُ لِلحَملِ وَ الرُّكوبِ.	ص أم خ ←	
۳۳	الخَدُّ عُضوٌ في الوَجهِ.	ص أم خ ←	
۳۴	أرادَ قَنبَرٌ أن يَسُبَّ الَّذي كانَ سَبَّهُ.	اِنتَخِب ←	☐ ۱) قنبر خواست به کسی که به او ناسزا گفته بود، دشنام دهد. ☐ ۲) قنبر می‌خواهد به کسی که به او ناسزا می‌گفت، دشنام دهد.
۳۵	مَهلاً يا قَنبَرُ دَع شاتِمَكَ مُهاناً تُرضِ الرَّحمانَ وَ تُسخِطِ الشَّيطانَ وَ تُعاقِبِ عَدُوَّكَ.	کَمِّل ←	ای قنبر ....، دشنام‌گوی خود را خوار ..... تا (خدای) بخشاینده را ..... و اهریمن را ..... کنی و دشمنت را ..... داده باشی.
۳۶	ما أرضَى المُؤمِنُ رَبَّهُ بِمِثلِ الحِلمِ وَ لا أسخَطَ الشَّيطانَ بِمِثلِ الصَّمتِ.	صَحِّح (۳) ←	مؤمن پروردگارش را با (چیزی) مانند سپاسگزاری خشنود نکرده است و اهریمن را با (چیزی) همانند صبر به وجد نیاورده است.
۳۷	لا عُوقِبَ الأحمَقُ بِمِثلِ السُّكوتِ عَنهُ.	اِنتَخِب ←	☐ ۱) نادانان هیچ‌گاه کیفر نمی‌شوند مگر با سکوت‌نکردن در برابرشان. ☐ ۲) نادان با (چیزی) همانند دم‌فروبستن در برابرش کیفر نشد.
۳۸	مَن ساءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفسَهُ.	صَحِّح (۳) ←	هر کس آفرینشش با بدی باشد خودش عذاب می‌بیند.
۳۹	اللّهُمَّ كَما حَسَّنتَ خَلقي فَحسِّن خُلُقي.	کَمِّل ←	خدایا ..... که آفرینشم را ..... پس اخلاقم را ..... .
۴۰	لَيسَ شَيءٌ أثقَلَ في الميزانِ مِنَ الخُلُقِ الحَسَنِ.	کَمِّل ←	چیزی در ترازو ..... از اخلاق نیکو نیست.
۴۱	﴿لا يُكَلِّفُ اللهُ نَفساً إلّا وُسعَها﴾	صَحِّح (۲) ←	خداوند وجودی را بیش از توانش عذاب نمی‌کند.
۴۲	أعبَدُ النّاسِ مَن أقامَ الفَرائِضَ.	اِنتَخِب ←	☐ ۱) بی‌نیازترین مردم کسی است که از فرض‌ها بی‌نیاز است. ☐ ۲) بنده‌ترین مردم کسی است که واجبات دینی را برپا کند.
۴۳	أحَبُّ عِبادِ اللهِ إلى اللهِ أنفَعُهُم لِعِبادِهِ.	کَمِّل ←	..... بندگان خدا نزد خدا ..... برای بندگانش است.
۴۴	عَداوَةُ العاقِلِ خَيرٌ مِن صَداقَةِ الجاهِلِ.	صَحِّح (۲) ←	دشمن دانا بهتر از دوست نادان است.

بخش دوم: سؤالات واژگان و ترجمه

التمرين الأوّل: إجعل كلمةً مُناسِبةً في مكانها المُناسِب.

ضَرَّ ـ قيمة ـ رُؤية ـ يُرشِدُ ـ حَسَنة ـ أراذل ـ معروف ـ خَدّ ـ أنكر ـ مشاكل ـ مُتواضِع ـ مُعجبٌ بنفسِه ـ هُدوء ـ أمانة ـ غالية ـ صَمْت ـ حَسُنَ ـ عداوة ـ حقيراً ـ تقرَّب

۴۵- سَيِّئة ≠ .....
۴۶- سِيما = ...
۴۷- نَفَع ≠ .....
۴۸- مُختال = ...
۴۹- مُنكر ≠ .....
۵۰- ابتعاد ≠ .....
۵۱- أفاضِل ≠ .....
۵۲- يَهدي = ...
۵۳- سِعْر = ...
۵۴- رخيصة ≠ .....
۵۵- مشاهَدَة = ...
۵۶- شدائد = ...
۵۷- فَخُور ≠ .....
۵۸- سكينة = ...
۵۹- خيانة ≠ .....
۶۰- أقبح ≠ .....
۶۱- سُكوت = ...
۶۲- مُهاناً = ...
۶۳- صَداقة ≠ .....
۶۴- ساءَ ≠ .....

التَّمرين الثّاني: أكتُبْ كَلِمةً مُناسِبَةً حَسَبَ التَّوْضيحاتِ.

٦٥- آلَةٌ لمعرفةِ وَزْنِ الأَشياء: ← .....
٦٦- المُستبدُّ الَّذي لا يَرىٰ لِأَحَدٍ عليه حقّاً: ← .....
٦٧- الَّذي يَفْتَخِرُ بنفسِه كثيراً: ← .....
٦٨- العمل السَّيّءُ و القبيح: ← .....
٦٩- الَّذي يزورُ الأَماكن المقدَّسة: ← .....
٧٠- حَيَوانٌ يُستَخْدَمُ لِلحملِ و الرُّكوب: ← .....
٧١- عُضوٌ في الوَجْهِ: ← .....
٧٢- تعمُرُ في قلب المتواضع: ← .....

التَّمرين الثّالث: أكتب كلمةً تُناسِبُ الصُّور.

٧٣- .....

٧٤- .....

٧٥- .....

٧٦- .....

٧٧- .....

التَّمرين الرّابع: أكتُب ما يُطلَبُ عَن المُفردات.

٧٨- أَب ← جمع .....
٧٩- وَلَد ← جمع .....
٨٠- أَعمال ← مفرد .....
٨١- أَراذِل ← مفرد .....
٨٢- أَفاضِل ← مفرد .....
٨٣- كتاب ← جمع .....
٨٤- مَواعظ ← مفرد .....
٨٥- شابّ ← جمع .....
٨٦- حَمير ← مفرد .....
٨٧- شَدائد ← مفرد .....
٨٨- أساتذة ← مفرد .....
٨٩- رُملاء ← مفرد .....
٩٠- جار ← جمع .....
٩١- فُنون ← مفرد .....
٩٢- نَموذَج ← جمع .....
٩٣- عَيب ← جمع .....
٩٤- إخوان ← مفرد .....
٩٥- بَهائم ← مفرد .....
٩٦- سِعر ← جمع .....
٩٧- فُستان ← جمع .....
٩٨- سِروال ← جمع .....
٩٩- فَريضة ← جمع .....
١٠٠- ذِئاب ← مفرد .....
١٠١- ثعالِب ← مفرد .....

التَّمرين الخامس: اِنتخِب الكلمة الغريبة في كلّ مجموعة.

١٠٢- ☐ مُتكبّر ☐ فَخور ☐ نموذج ☐ مُختال
١٠٣- ☐ خَدّ ☐ سِنّ ☐ لِسان ☐ مَرَح
١٠٤- ☐ نماذَج ☐ حَمير ☐ ثعالب ☐ ذِئاب

۱۰۵- ☐ سروال	☐ صَمت	☐ فُستان	☐ قميص
۱۰۶- ☐ أكرَم	☐ أعلَم	☐ أحَد	☐ أعْبَد
۱۰۷- ☐ مُمرِّضة	☐ بائعة	☐ فَلّاحة	☐ قَيِّمة
۱۰۸- ☐ أصفر	☐ أزرق	☐ أبيض	☐ أكثر
۱۰۹- ☐ خِصال	☐ صِفات	☐ مَكارم	☐ فَرائض
۱۱۰- ☐ أحمر	☐ أحسن	☐ أجمل	☐ أصْلح
۱۱۱- ☐ عَيْب	☐ رَذيلة	☐ سُوء	☐ زَميل

التمرين السادس: أكتُبْ مَعنى المُفردات الّتي تحتها خطٌّ.

۱۱۲- يختلِفُ السِّعرُ حَسَبَ النَّوعيّاتِ. ← .....
۱۱۳- تَعَلَّمْ الفُنون النّافعة. ← .....
۱۱۴- يُقدِّمُ لُقمان لِإبْنِهِ مَواعظ قَيِّمةً. ← .....
۱۱۵- ﴿لا تمشِ في الأَرضِ مَرَحاً﴾ ← .....
۱۱۶- لا تعمُرُ في قلب المتكبِّرِ الجَبّار ← .....
۱۱۷- أَحْسَنُ زينة الرَّجُلِ السَّكينة مع إيمانٍ. ← .....
۱۱۸- لا عُوقِبَ الأَحمقُ بِمثل السُّكوت عَنْهُ. ← .....
۱۱۹- ذلكَ متجَرُ زميلي. ← .....
۱۲۰- ﴿و اقصِدْ في مَشْيكَ﴾ ← .....
۱۲۱- إنَّ الله لا يُحِبُّ كلَّ مُعجَبٍ بنَفسِهِ. ← .....
۱۲۲- أَعطِني بعد التَّخفيض. ← .....
۱۲۳- مهلاً يا قَنبرُ. ← .....
۱۲۴- الاقتصاد في اِسْتِهْلاكِ الماءِ. ← .....
۱۲۵- مَنْ ساءَ خُلقُهُ عَذَّبَ نفسَه. ← .....
۱۲۶- و أَنتَ مُسدِّدٌ لِلصَّواب بمنِّكَ. ← .....
۱۲۷- و أَقِل يا غَفورُ عَثْرَتي. ← .....
۱۲۸- و هذا نَمُوذجٌ تربويٌّ. ← .....
۱۲۹- دَعْ شاتمكَ. ← .....

التمرين السابع: ضَعْ فِي الفَراغِ كَلمةً مُناسِبةً في ما يلي.

تَعْمُرُ ـ عَمُود ـ لا نَرْفَع ـ سَراويل ـ الصَّمْت ـ حَسَّنْتَ ـ سِعْرُ ـ يُرشِدونَ

۱۳۰- اِشْترينا ..... و فَساتين بأَسعارٍ رخيصةٍ في المَتجرِ.
۱۳۱- اللّهُمَّ كما ..... خَلْقي فَحسِّنْ خُلُقي.
۱۳۲- الحكمةُ ..... في قلبِ المُتواضِعِ.
۱۳۳- لا أَسْخَط الشيطان بمثلِ ..... .
۱۳۴- إنَّ ..... الدِّين الصَّلاةُ.
۱۳۵- كم ..... هذا القميص الرِّجالي؟
۱۳۶- علينا أَن ..... أَصواتنا فَوْقَ صوتِ المُخاطَبِ.
۱۳۷- إنَّ الآباء و الأُمَّهات ..... أَولادهم دائماً.

التمرين الثامن: أكمِل الترجمة.

۱۳۸- لا يقدرُ المُتكبِّر الجَبّار أَن يَزْرَع بذر الحكمة في قَلبِه: بزرگ‌بین ..... نمی‌تواند بذر حکمت را در قلب خودش ..... .
۱۳۹- عقائدُنا هي الّتي تدعُونا إلى أَحْسَن الأَعمال أَو أَسوئها: عقاید ما همان است که ما را به ..... کارها یا ..... آن‌ها ..... .
۱۴۰- اِشْتريت سِروالاً بعد التَّخفيض بِسعرِ تسعينَ أَلف تومانٍ: شلواری را بعد از ..... به قیمت ..... تومان خریدم.
۱۴۱- مَنْ ساءَ خُلُقُه عَذَّبَ نَفْسَه: هر کس اخلاقش ..... خودش را ..... .
۱۴۲- دَعْ شاتِمَكَ مُهاناً تُرضِ الرَّحمنَ وَ تُسخِطِ الشَّيطان: ..... را خوار رها کن تا خدای بخشنده را ..... و شیطان را ..... .
۱۴۳- عَلَيْنا أَنْ نَتواضَع أَمام الآخرين وَ لا نتكبَّرَ: ما باید در برابر ..... متواضع باشیم و ..... .
۱۴۴- ليس شيءٌ أَثقَلَ في الميزان مِن الخُلُق الحَسَن: چیزی در ..... از اخلاق نیکو ..... نیست.
۱۴۵- تَعَلَّمْ الاقتصاد في استهلاك الماءِ و الكهرباء: صرفه‌جویی در ..... آب و ..... را یاد بگیر.

التمرين التاسع: عَيِّن الترجمةَ الصَّحيحةَ.

۱۴۶- إنَّ الله لا يُحبُّ كلَّ مُعجَبٍ بنفسِهِ.
☐ الف) قطعاً خدا هر خودپسندی را دوست ندارد.
☐ ب) به راستی خدا هر زورگویی را دوست نمی‌دارد.

۱۴۷- الحكمةُ تنبُتُ في قلب المتواضع و تعمُرُ فيه.
☐ الف) حکمت در دل فروتنی می‌کند و در آن می‌روید.
☐ ب) حکمت در قلب فروتن می‌روید و در آن ماندگار می‌شود.

۱۴۸- إنَّ أَحَبَّ الأَعمال عند الله أَدومُها و إنْ قَلَّتْ.

الف) همانا بهترین کارها نزد خدا بادوام‌ترین آن‌ها است اگرچه کم باشد.

ب) به راستی محبوب‌ترین کارها نزد خدا ماندگارترین آن‌هاست اگرچه اندک باشد.

۱۴۹- كانتْ المُدرِّسةُ تنصحُنا و تقول: لا تُسرفْنَ في استهلاك الماء.

الف) خانم معلم ما را نصیحت می‌کرد و می‌گفت در مصرف آب صرفه‌جویی کنید.

ب) خانم معلم به ما نصیحت می‌کرد و می‌گفت در مصرف آب اسراف نکنید.

۱۵۰- أَوصانا والدُنا بِتعلُّم العُلوم و الفُنون.

الف) والدین ما، ما را به یادگیری علوم و فنون نصیحت کردند.

ب) پدرمان ما را به آموختن دانش‌ها و هنرها سفارش کرد.

۱۵۱- يجبُ أَن لا نرفَعَ أَصواتَنا فوقَ صوتِ مَن نتكلَّم مَعَه.

الف) نباید صدایمان را بالاتر از صدای کسی که با او صحبت می‌کنیم، بالا بریم.

ب) صداهایمان را نباید بالای صدای کسی که با او سخن می‌گوییم، بالا ببریم.

التمرين العاشر: ترجم العبارات إلى الفارسيّة المألوفة.

۱۵۲- و هذا نموذجٌ تربويٌّ لِيهتديَ به كُلُّ الشَّبابِ.

۱۵۳- ﴿و اغضُض مِن صوتكَ إنَّ أَنكرَ الأَصواتِ لَصوتُ الحَمير﴾

۱۵۴- عَلَينا أَنْ نكونَ مشتاقينَ إلَى الأعمال الصّالحةِ و ناهينَ عن المُنكرِ.

۱۵۵- أكبرُ العَيْبِ أَنْ تَعيبَ ما فيكَ مِثْلُه.

۱۵۶- ما أَرضَى المؤمنُ ربَّهُ بِمثلِ الحِلم.

۱۵۷- لا عُوقِبَ الأَحمقُ بمثلِ السّكوتِ عَنْهُ.

۱۵۸- صار المبلغُ مِئتينِ و ثلاثينَ أَلف تومانٍ.

۱۵۹- يا أَسْمَعَ السّامعينَ.

التمرين الحادي عشر: ضَعْ في الفراغ كلمةً مناسِبَةً.

۱۶۰- يا زميلي دَع ..... كَ حَقيراً لِرضا الله. (نوعيّة، شاتم، أَسْعارَ)

۱۶۱- أَعْبَدُ النّاس مَنْ ..... الفَرائضَ. (أَقام، قامَ، يقومُ)

۱۶۲- ذَهَبَ العامِلُ إِلَى بيتِهِ بَعْدَما ..... واجباتِهِ بدقَّةٍ. (ضَلَّ، ساءَ، تَمَّمَ)

۱۶۳- أَتقى النّاس من لا ..... النّاسَ مِن لِسانه. (يَقْبَل، يخافُ، يَدْخُل)

۱۶۴- والدي يَشْتَغِلُ في مؤسَّسَةٍ ..... ثقافيَّةٍ. (تربويّة، نَموذج، رُكوب)

۱۶۵- ..... الوالدانِ لِأَولادِهما مَواعظَ قيِّمة. (يَعْلَمُ، يُقَدِّمُ، يُفرِّحُ)

۱۶۶- إنّنا ..... هديَّةً لِزميلنا الفائز. (عَمَرْنا، أَهدَيْنا، غَلَبْنا)

۱۶۷- إنَّ أُختي ..... هي تلميذةٌ في الصَّفِّ الأَوَّلِ. (الصغير، الصُّغرىٰ، الأَصغَر)

بخش سوم: قـواعد درس ـ اسم تفضیل، اسم مکان

اسم تفضیل

اسم تفضیل، همان صفت تفضیلی در فارسی است که دارای معنای «تَر، تَرین» است و بر دو وزن «أَفْعَل، فُعْلیٰ» به کار می‌رود.

وزن «أَفْعَل» برای مذکّر به کار می‌رود، اما اگر برای مقایسهٔ دو نفر یا دو چیز بخواهیم از اسم تفضیل استفاده کنیم، چه مذکّر چه مؤنّث از «أَفعَل مِن» استفاده می‌کنیم. به بیان دیگر در عربی چیزی به نام «فُعلی مِن» نداریم.

مثال عليّ أكبر مِن فاطمةَ. ـ فاطمة أصغَر مِن عَليٍّ! ـ هذه المنضدةُ أجمَل مِن تلك المنضدةِ.

- در سایر موارد (غیر مقایسهٔ دو نفر) برای مذکّر از «أفعَل» و برای مؤنّث از «فُعلی» استفاده می‌کنیم.

مثال عليٌّ أحسنُ التّلاميذِ. ـ فاطمةُ حُسنىٰ التّلميذاتِ.

نکات ۱ اسم تفضیل در جمع یا به صورت جمع سالم «ونَ، ین، ات» می‌آید و یا جمع مکسّر بر وزن «أفاعل».

مثال أكابِر، أصاغِر، أفاضِل، أراذِل و ...

- البته ممکن است اسمی بر وزن یا آهنگ «أفاعِل» باشد، ولی مفردش اسم تفضیل نباشد.

مثال أماكِن (که مفردش «مَکان» است.)

۲ وزن «أفعَل» در چند جا کمی تغییر می‌کند:

۱- دو حرف اصلی کلمه یکسان باشند. ⇐ أَفَلّ

مثال أَقَلّ (کم‌ترین)، أَهَمّ (مهم‌ترین)، أَشَدّ (سخت‌ترین)، أَحَبّ (دوست‌داشتنی‌ترین)، أَجَلّ (گران‌قدرترین)

۲- حرف آخر اصلی «و، ی» باشد ⇐ أفعیٰ (ا)

مثال أقویٰ (قوی‌تر، ترین)، أغلیٰ (گران‌تر، ترین)، أعلیٰ (بالاتر، بالاترین) و ...

۳ دام‌ها:

۱- رنگ‌ها و عیب‌ها هرچند بر وزن «أفعَل» هستند، اما اسم تفضیل محسوب نمی‌شوند. مؤنّث این کلمات بر وزن «فَعلاء» است.

مثال رنگ‌ها: أزرَق (آبی) ـ أحمَر (قرمز) ـ أخضَر (سبز) ـ أصفَر (زرد) ـ أبیض (سفید) ـ أسوَد (مشکی) که مؤنّثشان می‌شود: زَرقاء ـ حَمراء ـ خَضراء ـ صَفراء ـ بیضاء ـ سَوداء

مثال عیب‌ها: أعمیٰ (کور) ـ أصَمّ (کر) ـ أبکَم (لال) و ...

۲- برخی فعل‌ها نیز شبیه اسم تفضیل‌اند، آن‌ها را با اسم تفضیل اشتباه نگیرید. بهترین راه، ترجمه‌کردن جمله است:

- وزن «أفعَلَ» ماضی باب إفعال!

مثال أکرَمَ اللهُ الإنسانَ: خداوند انسان را گرامی داشت.

- وزن «أفعِل» امر باب إفعال!

مثال أحسِنْ إلی النّاسِ: به مردم نیکی کن!

- وزن «أفعَلُ» مضارع ثلاثی مجرّد صیغهٔ متکلّم وحده (أنا)!

مثال أعلَم أنَّ النّاسَ ...: می‌دانم که مردم ... .

۴ به طور کلی اگر بلافاصله بعد از وزن «أفعَل» یک حرف داشتیم، چنان‌چه آن حرف، «مِن» باشد، غالباً وزن «أفعَل» اسم تفضیل است و اگر آن حرف غیر از «مِن» باشد، غالباً وزن «أفعَل» اسم تفضیل نیست.

مثال • أعلَم أنَّ ...: می‌دانم که (اسم تفضیل نیست.) • أحسن مِن ...: بهتر از (اسم تفضیل است.)

- أحسن إلی ...: نیکی کن به ... (اسم تفضیل نیست.)

۵ اگر پس از وزن «أفعَل» یک اسم مجرور (دارای علامت ـِ ، ـٍ) داشتیم، صددرصد وزن «أفعَل» اسم تفضیل است.

مثال أحسن التّلامیذِ: بهترین دانش‌آموزان

۶ عدد چهار یعنی «أربَع» نیز بر وزن «أفعَل» است، اما اسم تفضیل نیست؛ اما عدد «الأوّل» اسم تفضیل است که مؤنّث آن هم «الأولیٰ» است!

۷ دو اسم «خَیر، شَرّ» می‌توانند اسم تفضیل باشند. به شرطی که اولاً «ال» نگیرند، ثانیاً در ترجمه، حتماً معنای «تر، ترین» بدهند!

- انواع «خَیر، شَرّ»

۱ مصدر: خوبی، بدی! **مثال** اِعمِلِ الخَیر: خوبی را انجام بده!

۲ صفت ساده (مطلق): خوب، بد! الإنفاق خَیرٌ: بخشش، خوب است!

۳ صفت تفضیلی (اسم تفضیل): بهتر، بهترین، بدتر، بدترین: أنتَ خَیرُ التّلامیذ: تو بهترین دانش‌آموزان هستی!

نکات اگر پس از «خَیر» و «شَرّ» یک اسم یا حرف «مِن» بیاید، به احتمال قریب به یقین اسم تفضیل است.

۸ چالش «آخِر» (پایان) و «آخَر» (دیگر)

۱ هر دوی این اسامی از حروف اصلی یکسان «أخر» هستند.

۲ «آخِر» بر وزن «فاعِل» اسم فاعل از ثلاثی مجرّد است و «آخَر» بر وزن «أفعَل» اسم تفضیل است!

۳ مؤنّث اسم «آخِر»، اسم «آخِرَة» است، اما مؤنّث اسم «آخَر»، اسم «أُخریٰ» است.

۴ جمع «آخِر»، جمع سالم «آخِرینَ، آخِرونَ» یا جمع مکسّر «أواخِر» است، اما جمع اسم «آخَر» جمع سالم «آخَرونَ، آخَرینَ» یا جمع مکسّر آن «أُخَر» است.

التمرین الثانی عشر: عَیِّن اسم التَّفضیل وَ تَرجِمه.

۱۶۸- ﴿اُدعُ إلَی سَبیلِ ربّكَ بالحِکمَةِ و المَوعِظَةِ الحَسَنَةِ وَ جادِلهُم بالَّتی هِیَ أحسَنُ﴾ ⇐ ..... .

۱۶۹- المُحیطُ أکبَرُ مِنَ البحرِ کثیراً. ⇐ ..... .

۱۷۰- ﴿لا یَسخَر قَومٌ مِن قَومٍ عَسَی أن یَکونوا خَیراً مِنهُم﴾ ⇐ ..... .

التمرین الثالث عشر: عَیِّن اسم التَّفضیل و اذکُر محلَّه الإعرابیّ.

۱۷۱- أحَبُّ عِبادِ اللهِ إلَی اللهِ أنفَعُهُم لِعِبادِهِ. ⇐ ..... .

۱۷۲- ذَلِكَ مَتجَرٌ زمیلي، لَهُ سَراویلُ أفضَلُ. ⇐ ..... .

۱۷۳- العِلمُ خَیرٌ مِنَ المالِ. العِلمُ یَحرُسُكَ وَ أنتَ تَحرُسُ المالَ. ⇐ ..... .

۱۷۴- عَيِّن ما فيه «اسم التفضيل» أكثر:

۱) أعوذ من الشّرور بأحسن الخالقين!
۲) أفضلكم مَن هو ألين و ألطف للآخرين!
۳) أحبُّ أوسط الأمور لأنّها خير الأعمال!

۱۷۵- عَيِّن ما فيه اسم التفضيل أقلّ:

۱) إنّ الخَوف من الألم أسوأ من نفس الألم!
۲) لا تَنتظرْ النَّظرةَ الحُسنى، اِعملها، سيجيء لك خيرٌ منها!
۳) إنّ الّذين ينصحونك لأفضل الأمور هم الّذين جَرَّبوا شرَّ ظروف الحياة غالباً!

اسم مكان

- اسم مكان، اسمی است که دلالت بر مکان انجام کاری می‌کند. این اسم بر وزن «مَفعَل، مَفعِل، مَفعَلة» می‌آید.

مثال مَقتَل (محل قتل)، مَشرِق (محل طوع خورشید)، مَدرَسَة (محل درس‌آموزی)، مَلعَب (ورزشگاه)، مَطبَخ (آشپزخانه)، مَطعَم (رستوران)، مَطبَعَة (چاپخانه) و ...

نکات ۱ اگر اسمی معنای مکان بدهد، اما بر وزن‌های فوق نباشد، عمراً اسم مکان محسوب نمی‌شود.

مثال بَیت، شارِع، سوق، فُندُق و ...

۲ جمع اسم مکان بر وزن «مَفاعِل» می‌آید. مثال مَلاعِب، مَدارس، مَساكِن، مَجالِس و ...

البته هر کلمه‌ای بر وزن «مَفاعِل» لزوماً اسم مکان نیست. مثال مَفاخِر (افتخارات)، مَصالِح (مصلحت‌ها)

۳ اگر اسمی بر وزن «مُ ... ـَ» باشد، اما معنای مکان بدهد صددرصد اسم مکان از ثلاثی مزید است.

مثال مُستَشفی (بیمارستان)، مُستَوصَف (درمانگاه)، مُختَبَر (آزمایشگاه)، مُعجَم (واژه‌نامه)، مُستَنقَع (باتلاق)

۴ ظاهر وزن «مَفعَل» گاهی تغییر می‌کند:

۱ اگر دو حرف از حروف اصلی یکسان باشد ⇐ مَفَلّ — مثال مَقَرّ، مَمَرّ (راهرو)، مَحَلّ، مَطبّ
۲ اگر حرف دوم اصلی «و» باشد ⇐ مَفال — مثال مَكان، مَزار، مَدار و ...
۳ اگر حرف دوم اصلی «ی» باشد ⇐ مَفیل — مثال مَسیر و ...
۴ اگر حرف سوم اصلی «ی» باشد ⇐ مَفعیٰ — مثال مَرمیٰ (دروازه) و ...

۵ اگر اسمی بر وزن‌های اسم مکان باشد، اما معنای زمان بدهد اسم مکان نیست، بلکه اسم زمان است که در کتاب درسی اسمی از آن به میان نیامده است.

مثال مَوعِدنا عِندَ الغُروب: زمان وعدهٔ ما هنگام غروب است.

التمرين الرابع عشر: عَيِّن اسم المكان و ترجمه.

۱۷۶- ﴿سُبحان الّذي أسرَى بِعَبدِهِ لَيلاً مِنَ المَسجِدِ الحَرامِ إلَى المَسجِدِ الأقصَى﴾ ⇐ ..... .

۱۷۷- النَّظَرُ في ثَلاثَةِ أشياءَ عِبادَةٌ: النَّظَرُ في المُصحَفِ، وَ النَّظَرُ في وَجهِ الوالِدَينِ، وَ النَّظَرُ في البَحرِ. ⇐ ..... .

۱۷۸- اللّيلُ وقتٌ مُمتَدٌّ مِن مَغرِبِ الشَّمسِ إلَى طلوعِ الفَجرِ. ⇐ ..... .

التمرين الخامس عشر: عَيِّن اِسمَ المَكانِ و اكتُبْ مَحلّه الإعرابيّ.

۱۷۹- كانَ الفلّاحُ يَعمَلُ في المَزرَعَةِ مِنَ الصَّباحِ إلَى اللّيلِ. ⇐ ..... .

۱۸۰- ذَلكَ مَتجَرُ زميلي، لَهُ سَراويلُ أفضَلُ. ⇐ ..... .

۱۸۱- البومَة طائرٌ يَسكُنُ في الأماكِنِ المَتروكَةِ يَنامُ في النَّهارِ وَ يَخرُجُ في اللَّيلِ. ⇐ ..... .

التمرين السادس عشر: للتَّحليل الصَّرفيّ

(در این تمرین می‌بایست ویژگی‌های کلمه را بنویسید. به عنوان مثال اگر اسم باشد برای آن تعداد، جنس، اسم فاعل و اسم مفعول و ... را بنویسید و اگر فعل باشد برای آن صیغه، زمان، معلوم یا مجهول و ... را بنویسید.)

۱۸۲- بُعِثتُ: .....

۱۸۳- أفاضِل: .....

بخش چهارم: سؤالات قواعد

التمرين السابع عشر: صُغ اسم التفضيل أوْ اسم المكان مِن الأفعال التّالية.

۱۸۴- صَدَقَ (اسم التّفضيل للمذكّر): .....

۱۸۵- نَفَعَ (اسم التّفضيل للمذكّر): .....

۱۸۶- حَكَمَ (اسم المكان عَلَى وزن مَفعلة): .....

۱۸۷- حَسُنَ (اسم التّفضيل لِلمؤنّث): .....

۱۸۸- وَفَى (اسم التفضيل للمذكّر): .....
۱۸۹- فَضَل (اسم التفضيل للجمع): .....
۱۹۰- بَقِيَ (اسم التفضيل للمذكّر): .....
۱۹۱- سَجَدَ (اسم المكان للجمع): .....
۱۹۲- زَرَع (اسم المكان للجمع): .....
۱۹۳- كَبُرَ (اسم التفضيل للمذكّر): .....
۱۹۴- عَزَّ (اسم التفضيل للمذكّر): .....

التمرين الثامن عشر: عيِّن اسم المكان و اسم التفضيل في العبارات التّالية.

۱۹۵- أَقربُكم مِنّي غَداً في الموقف أَصْدَقُكُم للحديث و أَوفاكُم بالعهدِ. ← ..... .
۱۹۶- الغيبةُ مِن أهمّ أَسْبابِ قَطْعِ التَّواصُلِ بَيْنَ النّاسِ. ← ..... .
۱۹۷- الدُّنيا مَنزلُ صدقٍ لِمَن صدَّقَها. ← ..... .
۱۹۸- كانَت مَكتَبة جُندي سابور في خوزستان أَكبرَ مكتبةٍ في العالَم. ← ..... .
۱۹۹- أَتْقىٰ النّاسِ مَن لا يخافُ النّاسُ مِن لِسانِه. ← ..... .
۲۰۰- مُعلّمونا في الْمَدْرَسَةِ مِن أَفاضِلِ مُعَلِّمي البِلاد. ← ..... .
۲۰۱- تَنْصَحُنا الآيةُ الأُولَى وَ تَقُولُ لا تَعيبُوا الآخَرينَ. ← ..... .

التمرين التاسع عشر: ترجم التراكيبَ و الجُمل التّالية ثم عيِّن اسم التفضيل و اسم المكان.

۲۰۲- ﴿من بَعَثنا مِن مَرقدِنا هذا مٰا وَعَدَ الرَّحمنُ وَ صَدَقَ المُرسَلُونَ﴾ ← ..... .
۲۰۳- ﴿و لا تَهِنُوا وَ لٰا تَحزَنوا وَ أَنتُم الأَعْلَوْنَ إن كُنتُم مُؤمنينَ﴾ ← ..... .
۲۰۴- ﴿رَبُّ المَشْرِقِ وَ المغرب﴾ ← ..... .
۲۰۵- يا أَرْحَمَ الرّاحمينَ ← ..... .

التمرين العشرون: عيِّن المطلوب.

۲۰۶- أُريدُ أَرْخَصَ مِن هذا. هٰذِهِ الأَسْعٰارُ غاليةٌ:
المفعول ← ..... اسم التفضيل ← ..... الخبر ← .....
۲۰۷- عَداوة العاقِلِ خيرٌ مِن صَداقة الجاهِلِ:
المبتدأ ← ..... الخبر ← ..... المجرور بالحَرفِ الجارّ ← .....
۲۰۸- السُّكوتُ ذَهَبٌ و الكلامُ فِضَّةٌ:
المبتدأ ← ...../..... الخبر ← ...../.....
۲۰۹- إنَّما بُعْثِتُ لِأُتَمِّمَ مكارمَ الأَخلاقِ:
الفعل المجهول ← ..... المفعول ← ..... المضاف إليه ← .....
۲۱۰- ﴿لا يَكَلِّفُ اللهُ نَفْساً إلّا وُسعَها﴾:
الفاعل ← ..... المفعول ← .....
۲۱۱- ليسَ شيءٌ أَثْقَلَ في الميزانِ مِن الخُلُقِ الحَسَنِ:
اسم التفضيل ← ..... الصّفة ← ..... الجار و المجرور ← .....
۲۱۲- أَحبُّ عبادِ الله إلَى اللهِ أَنفعُهُم لِعبادِه.
المبتدأ ← ..... المضاف إليه ← ..... المجرور بالحَرفِ الجارّ ← ..... الخبر ← .....
۲۱۳- ﴿رَبَّنا آمنّا فَاغْفِرلَنا و أَنْتَ خير الرّاحمينَ﴾:
الخبر ← ..... اسم التفضيل ← ..... اسم الفاعل ← .....

التمرين الواحد والعشرون: أُكتُب العمليات الحِسابيَّة التالية.

المثال: ثلاثونَ في ثلاثةٍ يُساوي تسعينَ: ۹۰ = ۳ × ۳۰
۲۱۴- عِشرُون ناقِص واحِد يُساوي تسعة عَشَر ← .....
۲۱۵- عَشَرَةٌ زائدُ أَربَعةٍ يُساوِي أَربعةَ عَشَرَ ← .....
۲۱۶- اِثنانِ وَ سِتُّونَ تَقسيمٌ عَلَى اِثنينِ يُساوي واحداً وَ ثلاثين ← .....
۲۱۷- ثَمانيةٌ في ثَلاثةٍ يُساوِي أَربعةً وَ عِشرينَ ← .....
۲۱۸- سِتَّةٌ وَ سبْعُون ناقِص أَحَدَ عَشَرَ يُساوِي خمسةً و ستِّينَ ← .....
۲۱۹- مِئةٌ تقسيمٌ عَلَى اِثنينِ يُساوِي خمسينَ ← .....
۲۲۰- خَمسَةٌ و ستُّونَ زائدٌ خمسةٍ و عِشرينَ يُساوي تِسعينَ ← .....

التمرين الثاني و العشرون: عَيِّن الصَّحيح.

٢٢١- ﴿اللهُ الَّذي يَقْبَلُ التَّوبةَ ..... عبادِهِ﴾
- ☐ في
- ☐ عَنْ
- ☐ عَلَى

٢٢٢- ..... النّاسِ أنفَعُهم لِلعبادِ.
- ☐ أكابِرُ
- ☐ فَضْلُ
- ☐ أَفْضَلُ

٢٢٣- المُسلِمونَ ..... سُكّانِ العالَمِ.
- ☐ أَربعةٌ
- ☐ خُمسُ
- ☐ خمسةٌ

٢٢٤- الشُّهداءُ ..... عِندَ رَبِّهِم.
- ☐ يَرْزقُون
- ☐ يَرْزُقُ
- ☐ يُرزَقونَ

٢٢٥- رَبَّنا إنَّكَ أَنْتَ ..... الغُيوبِ.
- ☐ عالِمون
- ☐ كَريمِ
- ☐ علّامُ

٢٢٦- مِئةٌ ناقِص عَشَرَةٍ يُساوِي ..... .
- ☐ تِسْعينَ
- ☐ سَبْعينَ
- ☐ ستّينَ

٢٢٧- يَحْكُم القاضِي في ..... بِالعدْلِ.
- ☐ الحاكِم
- ☐ المَحكمة
- ☐ المحكوم

٢٢٨- أُكتُب لَنا في ..... الدُّنيا حَسَنةً.
- ☐ هذه
- ☐ هذا
- ☐ هُناكَ

٢٢٩- خَمْسَةٌ في ..... يُساوِي خمسةً و سَبْعينَ.
- ☐ سِتَّةٍ
- ☐ خَمْسَة عَشَرَ
- ☐ سَبْعةَ عَشَرَ

٢٣٠- الدُّنيا ..... الآخرة.
- ☐ مَزرعةُ
- ☐ محمل
- ☐ مَأْمَنُ

التمرين الثالث و العشرون: إملأ الفِراغات وَ ترجم الأَفعال.

الماضِي	المضارع	المُستقبل	الأمر	النَّهي	المصدر
اِقْتربتُم	تَقْتَرِبُونَ	سَتَقْتَرِبُونَ	اِقْتَرِبُوا	٢٣١-	اِقتراب
٢٣٢-	نزديک می‌شويد	٢٣٣-	نزديک شويد	٢٣٤-	٢٣٥- .....
٢٣٦-	يَنكَسِرُ	سَوْف يَنكَسِرُ	اِنكَسِرْ	لا تَنْكَسِرْ	٢٣٧- .....
٢٣٨-	شكسته می‌شود	٢٣٩-	٢٤٠-	٢٤١-	٢٤٢- .....
قد أَحْسَنَ	يُحسِنُ	سوف يُحسِنُ	أَحسِنْ	لا تُحْسِنْ	إحسان
٢٤٣-	نيكى می‌كند	٢٤٤-	٢٤٥-	٢٤٦-	٢٤٧- .....
اِسْتَغْفَرْتَ	تَسْتَغْفِرُ	٢٤٨-	٢٤٩-	لا تَسْتَغْفِرْ	٢٥٠- .....
٢٥١-	آمرزش می‌خواهی	٢٥٢-	٢٥٣-	٢٥٤-	٢٥٥- .....
تَبادَلْتُم	٢٥٦-	سَوْف تَتَبادَلونَ	٢٥٧-	لا تَتبادَلُوا	تَبادُل
عوض كرديد	٢٥٨-	٢٥٩-	٢٦٠-	عوض نكنيد	٢٦١- .....
قد جادَلْتَ	قد تُجادِلُ	سوف تُجادِلُ	٢٦٢-	٢٦٣-	٢٦٤- .....
بحث كرده‌اى	گاهى بحث می‌كنى	٢٦٥-	بحث كن	٢٦٦-	بحث‌كردن
تَعَلَّمَ	يَتعلَّمُ	٢٦٧-	تَعلَّمْ	لا تتعلَّمْ	٢٦٨- .....
٢٦٩-	ياد می‌گيرد	ياد خواهد گرفت	٢٧٠-	٢٧١-	٢٧٢- .....
قد عَلَّمْتُ	قد نُعَلِّمُ	سَوْفَ تُعَلِّمونَ	عَلِّموا	لا تُعلِّموا	٢٧٣- .....
ياد داده‌ام	٢٧٤-	٢٧٥-	ياد بدهيد	٢٧٦-	ياددادن

التمرين الرابع و العشرون: عَيِّن المَحلّ الإعرابيّ لِلْكَلماتِ الَّتي تحتها خطٌّ.

٢٧٧- خَيرٌ مِنَ الخَيرِ فاعِلُه.

٢٧٨- وَ لِذلِكَ يُرشِدونَهُم دائماً إلَى الصِّفاتِ الطَّيِّبَةِ.

٢٧٩- هذا نَموذَجٌ تَربَويٌّ لِيَهتَدِيَ بِهِ كُلُّ الشَّبابِ.

٢٨٠- وَ لا عُوقِبَ الأحمَقُ بِمِثلِ السُّكوتِ عَنهُ.

٢٨١- الحِكمَةُ تَعمُرُ في قَلبِ المُتَواضِعِ.

٢٨٢- ﴿فَأَنزَلَ اللهُ سَكينته عَلَى رسوله و عَلَى المُؤمنينَ﴾

التمرين الخامس و العشرون: رَتِّبِ الكَلماتِ و اكتُبْ سُؤالاً و جَواباً.

٢٨٣- أَبيضُ وَ أَسودُ ـ أَيُّ لونٍ ـ و بنفسَجيٌّ ـ عندكُم. ← ..... .

٢٨٤- سِعْر ـ الرِّجالي ـ ستُّون أَلف تومان ـ كَمْ ـ هٰذا القميص. ← ..... .

٢٨٥- كانَ يُدَرِّسُ ـ في جامِعة ـ أَين ـ طَهْران ـ هذا الأُستاذُ. ← ..... .

٢٨٦- هٰذِهِ الفَساتينُ ـ خَمْسةٌ و سَبْعون أَلفاً ـ بِكَمْ تُومانٍ. ← ..... .

پاسخ سؤالات درس ۱

۱. گزینهٔ «۱» بهتر از خوبی، انجام‌دهندهٔ آن است.
۲. همیشه ـ فرومایگان ـ شایستگان
۳. ورزش ـ میانه‌روی ـ مصرف ـ برق
۴. «نَموذَجٌ تَربَويٌّ: الگویی تربیتی» ـ «لِيَهتَدِيَ: تا هدایت شوند» ـ «كُلٌّ: همه» ـ «بِهِ: به وسیلهٔ آن»
۵. پسرکم ـ امر کن ـ بازدار ـ آن‌چه به تو وارد آمده است.
۶. راه‌رفتنت ـ پایین بیاور
۷. گزینهٔ «۲» قطعاً زشت‌ترین صداها صدای خران است.
۸. باید ـ مشتاق ـ نهی‌کنندگان ـ سختی‌ها
۹. «أساتِذَة: استادان» ـ «جيران: همسایگان» ـ «أقرباء: نزدیکان»
۱۰. گزینهٔ «۲» حکمت در قلب انسان متواضع ماندگار می‌شود و در قلب انسان متکبر زورگو باقی نمی‌ماند!
۱۱. بالا می‌برَد ـ خر
۱۲. «از» اضافی است. «أعلَى: بلندترین»
۱۳. فرومایگان ـ شایستگان
۱۴. از پیامبر خدا پرسیده شد: چه کسی محبوب‌ترین مردم نزد خداست؟ گفت: سودمندترین مردم برای مردم.
۱۵. گزینهٔ «۱» نیکوترین زینت مرد، آرامش همراه با ایمان است.
۱۶. انجام‌دهندهٔ آن ـ زیباتر ـ گویندهٔ آن
۱۷. به امانت پایبند ـ دوری نکند
۱۸. میانه‌ترین
۱۹. گزینهٔ «۱» ما را بیامرز و بر ما رحم کن، در حالی که تو بهترین رحم‌کنندگانی!
۲۰. هزارماه، بهتر
۲۱. انسان دورو است.
۲۲. برادرانتان ـ هدیه دهد
۲۳. «غَلَبت: چیره شود» ـ «عقلش بر شهوتش» صحیح است. ـ «البَهائِم: چارپایان»
۲۴. نیکوتر ـ داناتر
۲۵. گزینهٔ «۲» کتابخانه ـ بزرگ‌ترین کتابخانه
۲۶. «سعر: قیمت» مفرد است. «القَمیص: پیراهن» مفرد است. «سِتّون: شصت»
۲۷. گزینهٔ «۱» ارزان‌تر از این می‌خواهم. این قیمت‌ها گران‌اند.
۲۸. مشکی ـ آبی ـ بنفش
۲۹. «زَمیل: همکار» ـ «سراویل: شلوارها»
۳۰. گزینهٔ «۱» دویست و سی ـ تخفیف
۳۱. نادرست ـ **ترجمه**: خَر، همان فرد مستبدّی است که برای کسی غیر از خودش حقی را نمی بیند.
۳۲. نادرست ـ **ترجمه**: خودپسند حیوانی است که برای حمل و سواری به کار گرفته می‌شود.
۳۳. درست ـ **ترجمه**: گونه، عضوی در صورت است.
۳۴. گزینهٔ «۱» قنبر خواست به کسی که به او ناسزا گفته بود، دشنام دهد.
۳۵. صبر کن ـ رها کن ـ راضی کنی ـ خشمگین کنی ـ کیفر کنی
۳۶. «الحِلم: شکیبایی، صبر» ـ «لا أسخَطَ: خشمگین نکرده است.» ـ «الصَّمتِ: سکوت»
۳۷. گزینهٔ «۲» نادان با (چیزی) همانند دم‌فروبستن در برابرش کیفر نشد.
۳۸. «خُلُقَهُ: اخلاقش» ـ «ساءَ: بد باشد» ـ «عَذَّبَ: عذاب می‌دهد»
۳۹. همان‌طور ـ نیکو گردانیدی ـ نیکو گردان
۴۰. سنگین‌تر
۴۱. «لا يُكَلِّفُ: تکلیف نمی‌دهد.» ـ «إلّا: مگر»
۴۲. گزینهٔ «۲» بنده‌ترین مردم کسی است که واجبات دینی را برپا کند.
۴۳. دوست‌داشتنی‌ترین ـ سودمندترین آن‌ها
۴۴. «عَداوَة: دشمنی» ـ «صَداقَة: دوستی»
۴۵. سيّئة (بدی) ≠ حَسَنة (خوبی)
۴۶. سِيما = خَدّ (چهره)
۴۷. نَفَعَ (سود رساند) ≠ ضَرَّ (زیان داد)
۴۸. مُختال = معجبٌ بنفسِه (خودپسند)
۴۹. مُنكَر (ناپسند) ≠ معروف (خوب)
۵۰. ابتعاد (دوری جستن) ≠ تَقَرُّب (نزدیکی)
۵۱. أفاضِل (شایستگان) ≠ أراذل (فرومایگان)
۵۲. يهدي = يُرشِدُ (هدایت می‌کند)
۵۳. سِعر = قيمة (قیمت)
۵۴. رخيصة (ارزان) ≠ غالية (گران)
۵۵. مشاهدة = رُؤية (دیدن)
۵۶. شَدائد = مَشاكل (سختی‌ها)
۵۷. فَخور (فخرفروش) ≠ متواضع (فروتن)
۵۸. سكينة = هُدوء (آرامش)
۵۹. خيانة ≠ أَمانَة
۶۰. أقبح = أنكر (زشت‌تر)
۶۱. سُكوت = صَمْت (سکوت)
۶۲. مُهاناً = حقيراً (خوار)
۶۳. صَداقة (دوستی) ≠ عَداوة (دشمنی)
۶۴. ساءَ (بد است) ≠ حَسُنَ (خوب است)
۶۵. الميزان (ترازو)/ **ترجمه**: وسیله‌ای برای دانستن وزن اشیا
۶۶. المتكبّر (خودخواه)/ **ترجمه**: زورگویی که برای کسی حقی بر خودش قائل نیست.
۶۷. الفَخور (فخرفروش)/ **ترجمه**: کسی که به خودش بسیار افتخار می‌کند.
۶۸. المُنكَر (کار زشت)/ **ترجمه**: کار ناپسند و زشت
۶۹. الزّائر (زائر)/ **ترجمه**: کسی که بارگاه‌های مقدس را زیارت می‌کند.
۷۰. الحِمار (الاغ)/ **ترجمه**: حیوانی که برای بارکشی و سواری به کار گرفته می‌شود.
۷۱. الخدّ (چهره)/ **ترجمه**: قسمتی از صورت
۷۲. الحكمة (حکمت)/ **ترجمه**: در قلب فروتن ماندگار می‌شود.
۷۳. الشَّباب
۷۴. الوالدين
۷۵. الكهرباء
۷۶. الخدَّ
۷۷. العمود
۷۸. أَبْ ← جمع ← آباء (پدران)
۷۹. ولد ← جمع ← أولاد (فرزندان)
۸۰. أعمال ← مفرد ← عمل (کار)
۸۱. أراذل ← مفرد ← أرذَل (فرومایه‌تر)
۸۲. أفاضِل ← مفرد ← أفضل (شایسته‌تر)
۸۳. كتاب ← جمع ← كُتُب (کتاب‌ها)
۸۴. مَواعظ ← مفرد ← موعظة (پند)
۸۵. شابّ ← جمع ← شباب (جوانان)
۸۶. حمير ← مفرد ← حمار (الاغ)
۸۷. شدائد ← مفرد ← شديدة (سخت)
۸۸. أساتذة ← مفرد ← أستاذ (استاد)
۸۹. زُملاء ← مفرد ← زميل (همکار / همکلاس)
۹۰. جار ← جمع ← جيران (همسایگان)
۹۱. فُنون ← مفرد ← فَنّ (هنر)
۹۲. نَمُوذج ← جمع ← نَماذَج (نمونه‌ها)
۹۳. عيب ← جمع ← عُيوب (عیب‌ها)
۹۴. إخوان ← مفرد ← أخ (برادر)
۹۵. بهائم ← مفرد ← بهيمة (چارپا)
۹۶. سِعر ← جمع ← أسعار (قیمت‌ها)
۹۷. فُستان ← جمع ← فساتين (لباس‌های زنانه)
۹۸. سروال ← جمع ← سراويل (شلوارها)
۹۹. فريضة ← جمع ← فرائض (واجبات)

امتحان نهایی: عربی، زبان قرآن (۲)	رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ امتحان: خرداد ۱۴۰۳	
امتحان شمارهٔ ۷	پایهٔ یازدهم دورهٔ دوم متوسطه	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	
ردیف			نمره

۱ تَرجِم الكلماتِ الّتي تَحتَها خطٌّ:

الف) وَجَدتُ رائِحةَ الوُدِّ في الْحياةِ.

ب) بَحَثْنا عَنِ الْمِظَلَّةِ؛ لِأَنَّ الْجَوَّ مُمطِرٌ.

ج) يُحِبُّ الشَّبابُ السِّباحَةَ في البَحرِ.

د) حَصَلَ صَديقي عَلَى الشَّهادةِ الْجامعيّةِ. — ۱

۲ عَيِّنْ مُترادِفَ «الأُسرة» و مُتضادَّ «مُتواضِع» في الْآيةِ و العِبارَةِ التّاليَة:

﴿إِنَّ اللهَ لا يُحِبُّ كُلَّ مُختالٍ﴾/ يَحمي حاتِمٌ الأهلَ وَ الْعِرضَ و يُطعِمُ الْمِسكينَ.

الف) الأُسرة = ...

ب) مُتواضِع ≠ ..... — ۰/۵

۳ عَيِّنِ الكَلمةَ الغَريبةَ في النَّوعِ أو الْمَعنى:

الف) ☐ ۱) الْفُنون ☐ ۲) الْخَدّ ☐ ۳) اللِّسان ☐ ۴) الْفَم

ب) ☐ ۱) الْمَلاعِب ☐ ۲) الْمَطاعِم ☐ ۳) الْمَواقِف ☐ ۴) الْمَكارِم — ۰/۵

۴ أُكتُبْ مُفردَ «فَلَوات» وَ جَمعَ «صاحِب» في الْعِبارتَينِ:

الف) إلهي لا تَهجُرْني في فَلَواتِ المَعاصي.

ب) نادَى الرَّجلُ صاحِبَهُ: النَّجدةَ النَّجدةَ. — ۰/۵

۵ تَرجِمِ الْجُمَلَ التّاليةَ إلَى الْفارِسيَّةِ:

الف) ﴿اللهُ أَعلَمُ بِما تَعمَلونَ﴾ — ۰/۵

ب) هُم يَقتَصِدونَ فِي اسْتِهلاكِ الماءِ و الكَهرَباءِ. — ۰/۵

ج) يُساعِدُ الزَّقزاقُ التِّمساحَ فِي تَنظيفِ أسنانِهِ. — ۰/۵

د) إنْ تَكذِبْ مَرَّةً أُخرَى فَلَنْ يَلتفِتَ النّاسُ إليكَ. — ۰/۷۵

ه) إرْحَمُوا عَزيزاً ذَلَّ و عالِماً ضاعَ بينَ جُهّالٍ. — ۰/۷۵

و) أَثارَتِ الْبِنتُ الْمُعَوَّقَةُ النّاجِحةُ إعجابَ الآخَرينَ. — ۰/۷۵

ز) لا يَنطِقُ الْعَرَبُ الْكلماتِ الدَّخيلةَ وَفْقاً لِأَصْلِها. — ۰/۷۵

۶ اِنتَخِبِ التَّرجمةَ الصَّحيحةَ: — ۰/۵

الف) قَدْ خَفَّضَ بائِعُ الْمَلابسِ لي مِئتَينِ وَ سَبعينَ أَلفَ تومانٍ.

☐ ۱) فروشندهٔ لباس دویست و نود (۲۹۰) هزار تومان به من تخفیف داد.

☐ ۲) لباس‌فروش دویست و هفتاد (۲۷۰) هزار تومان به من تخفیف داده است.

ب) ما قُلتُ كَلِمةً؛ لِأَنّي كُنتُ لا أَعرِفُ شَيئاً عَنِ المَوضوعِ.

☐ ۱) کلمه‌ای نگفتم، زیرا چیزی دربارهٔ موضوع نمی‌دانستم. ☐ ۲) کلمه‌ای نمی‌گویم برای این‌که چیزی دربارهٔ موضوع نمی‌دانم.

۷ أكمِلِ الفَراغاتِ في التَّرجمةِ الفارِسيَّةِ: — ۱/۵

الف) اِمتَنَعَ الرَّجُلُ الْكَذّابُ عَنِ الذُّنوبِ لِوَفائِهِ بِالْعَهدِ. مرد ..... به خاطر وفایش به عهد از گناهان ..... .

ب) عالِمٌ يُنتَفَعُ بِعِلمِهِ خيرٌ مِنْ أَلفِ عابِدٍ. دانشمندی که از دانشش ..... از هزار عبادت‌کننده ..... است.

ج) رأيتُ وَلَداً يَمشِي بِسُرعَةٍ فَوَقَعَ الْوَلَدُ عَلَى الْأَرضِ. پسری را دیدم که به سرعت .....؛ پس ..... پسر روی زمین افتاد.

۸ تَرجِمِ الأَفعالَ الَّتي تَحتَها خطٌّ إلَى الْفارسيَّةِ: — ۱

الف) لا نَرفَعُ أَصواتَنا فَوقَ صَوتِ الوالِدَينِ.

ب) اِصْنَعْ سَريراً مِنَ الخَشَبِ.

ج) أَخَواتي سوفَ يَرجِعنَ إلَى البيتِ.

د) لا تَكتُبُوا عَلَى الآثارِ التّاريخيَّةِ.

۹ اِنتَخِبِ الفِعلَ المُناسِبَ لِلفَراغِ: — ۱

الف) أَنا وَ زَميلي ..... إلَى الْمَلعَبِ غداً. (ذَهَبنا ـ لَنْ نَذهَبَ ـ لَمْ نَذهَبْ)

ب) والِدَتي ..... في مؤَسَّسَةٍ ثَقافيَّةٍ. (اشتَغَلَ ـ سَيَشتَغِلُ ـ تَشتَغِلُ)

ج) أُريدُ ..... تَرجَمَةَ النَّصِّ. (أَنْ أَكتُبَ ـ لَمْ أَكتُبْ ـ أَكتُبُ)

د) إنْ ..... كثيراً تَصِلْ إلى هَدَفِكَ. (لا تُحاوِلُ ـ لَمْ تُحاوِلْ ـ تُحاوِلْ)